

TÜRK-İŞ

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu

**Sosyal Sigorta ve
Genel Sağlık Sigortası
Kanunu Tasarısı Hakkında**

GÖRÜŞ

ve

ÖNERİLERİMİZ

368.4
SOS
2006
1917

TÜRK-İŞ Bilgi Merkezi

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU

**Sosyal Sigorta ve
Genel Sağlık Sigortası
Kanunu Tasarısı Hakkında**

GÖRÜŞ

ve

ÖNERİLERİMİZ

TÜRK-İŞ
Bilgi Merkezi

Tarih:.....

Demirbaş No: 1917

Tasnif No: 368.4.50.5 2005

Bilgiçiyane İşlemiştir.

İÇİNDEKİLER

Önsöz

Genel Sağlık Sigortasına İlişkin Görüş ve
Önerilerimiz

Emeklilik Sigortasına İlişkin Görüş ve
Önerilerimiz

Sosyal güvenlik reformu çerçevesinde sistemin yeniden yapılandırılması amacına yönelik olarak, ülkemizin toplumsal ve çalışma yaşamının şartları dikkate alınmadan, Anayasamızın sosyal devlet ilkesi ile bağdaşmayacak şekilde sigortalıların hakları daraltılarak, yükümlülükleri artırılarak, sistemin giderleri azaltılıp, gelirlerini artırmak gerekçesi ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından;

Genel Sağlık Sigortası Kanun Tasarısı,

Emeklilik Sigortası Kanun Tasarısı,

Primsiz Ödemeler Kanun Tasarısı,

İÇİNDEKİLER _____

Önsöz	5
Genel Sağlık Sigortasına İlişkin Görüş ve Önerilerimiz	15
Emeklilik Sigortasına İlişkin Görüş ve Önerilerimiz	31

Sosyal güvenlik reformu çerçevesinde sistemin yeniden yapılandırılması amacına yönelik olarak, ülkemizin toplumsal ve çalışma yaşamının şartları dikkate alınmadan, Anayasamızın sosyal devlet ilkesi ile bağdaşmayacak şekilde sigortalıların hakları daraltılarak, yükümlülükleri artırılarak, sistemin giderleri azaltılıp, gelirlerini artırmak gerekçesi ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından;

Genel Sağlık Sigortası Kanun Tasarısı,

Emeklilik Sigortası Kanun Tasarısı,

Primsiz Ödemeler Kanun Tasarısı,

Sosyal Güvenlik Kurumu Kanun Tasarısı,
Hazırlanmıştır.

Sosyal tarafların ve meslek örgütlerinin ısrarlı isteklerine karşın haklı talep ve önerileri dikkate alınmadan hazırlanan söz konusu tasarılarından, Genel Sağlık Sigortası Kanunu Tasarısı ve Emeklilik Sigortası Kanunu Tasarısı Başbakanlığa sunulmuştur.

Başbakanlıkta bu iki tasarı, ciddi endişelerimize neden olacak şekilde tek bir tasarı haline getirilerek TBMM'ne sunulmuştur.

İki ayrı Tasarının tek bir tasarıya dönüştürülmesi çalışmalarında da sosyal tarafların ve meslek örgütlerinin haklı önerileri dikkate alınmamıştır.

Oysa ki taraflarla görüşülerek asgari müşterekler tespit edilmeden, ülkemizin sağlık

hizmetlerinde yaşanan sorunlarının, bu aşamaya nasıl gelindiğine objektif olarak bakılmadan, sorunların çözüme kavuşturulmaları imkansızdır. Yazılı ve görsel basında ya da günlük hayatta hemen hemen her gün karşılaştığımız sigortalıların ve özellikle yoksul vatandaşların yaşadığı sorunlar ağırlaşarak devam edecektir.

Sağlık hizmeti sunumunda yaşanan sorunların önde gelen nedenlerinden biri özellikle 1980'li yıllardan itibaren artan talebi karşılayacak yeterlikte sağlık sektörüne yatırım yapılmamasıdır. 1980 yılından itibaren Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamındaki nüfusun hızla artmasına karşın sağlık yatırım harcamalarında hızla meydana getirilen düşüş bunun somut kanıtıdır.

Sağlık ve emeklilik sistemlerimizde yaşanan sorunları ortadan kaldıracak reforma ihti-

yaç olduğu tartışmasıdır. Ancak bu reform ÷lkemiz şartlarına uygun olarak ve sosyal taraflarla uzlaşarak yapılmalıdır.

İtalya, Portekiz, Yunanistan ve İspanya gibi bazı AB ÷lkelerinin dahi vazgeçmeyi düşündükleri modeli, sağlık harcamalarına bu ÷lkelerden daha düşük pay ayıran ÷lkemizin örnek alması doğru bir yaklaşım değildir.

Tasarılar, tüm bu hususlar ve ÷lkemiz çalışma hayatının şartları göz ardı edilerek hazırlanmıştır.

Çok daha önemlisi yapılan düzenlemelerde; Devlet tarafından verilmesi gereken koruyucu sağlık hizmetleri primli sistemi içine alınarak sağlık hizmetleri tümü ile piyasalaştırılmıştır.

Katılım payı adı altında ilave prim alınması öngör÷lerek toplum hekimliği (sağlık ocak-

ları) etkisizleştirilerek, özellikle kırsal kesimde yaşayanlar ile düşük gelir gruplarının sağlık yardımlarından yararlanmaları imkansızlaştırılmıştır.

İş kanunu ile kabul edilen esnek çalışma kurallarının yaratacağı olumsuzluklar giderilmeden, yaşlılık, malüllük ve ölüm sigortalarından yararlanmak için öngörülen prim ödeme gün sayıları artırılmıştır.

Yılda 90 gün çalışma imkanı bulan geçici işçilerin tam aylığı hak edebilmeleri için, her yıl 90 gün çalışma şartı ile 100 yıl, yılda 120 gün çalışabilenlerin ise 75 yıl, çalışmaları gerekmektedir.

Kısmi süreler ile veya mevsimlik olarak çalışan geçici işçileri, çalıştıkları sürece düzenli prim ödeyecek olmalarına karşın emekli aylığı alma hakkını elde edemeyeceklerdir.

Tasarıda gelir ve aylıkların hesaplanmasında alt sınır aylığı kaldırılmıştır. Aylık bağlama oranları da azaltılarak emekli aylıklarının düşürülmesi hedeflenmiştir.

9000 gün prim ödeyen sigortalının yaşlılık aylığının hesaplanmasında dikkate alınacak aylık bağlama oranı % 76 iken, 4447 sayılı kanunla % 65'e düşürülmüştür. Hazırlanan Tasarı ile bu oran 2015 yılına kadar % 62,5'a, 2016 yılından itibaren % 50'ye düşürülmek istenilmektedir. Kısmi aylıklarda ise 2015'ten sonra aylık bağlama oranının her yıl için yüzde 2 olması sonucu, % 30'a düşecektir.

Bunun anlamı, bugünkü prime esas kazançta göre Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından, 422 YTL alt sınır aylığı uygulamasının kaldırılarak emekli aylıklarının tam aylıkta 2016 yılına kadar 305 YTL'sına, 2016 yılın-

dan itibaren 244 YTL'sına, kısmi aylıkta ise 2016 yılına kadar 183 YTL'sına, 2016 yılından itibaren 146 YTL'sına düşürülmesidir (Örnek aylıklar bugünkü prime esas kazancın alt sınırı üstünden hesaplanmıştır).

Sigortalıların yükümlölüklerinin ağırlaştırılarak, haklarının daraltılması kayıt dışı çalışmayı da artıracaktır. Sistemden beklentisi olmayanlar, kayıt dışı çalışmayı tercih edecektir.

Tasarıların kamuoyuna duyuruluşlarında işçilerin, kendi nam ve hesabına çalışanların ve kamu personelinin emeklilik haklarının aynı statü içinde birleştirilmesi amacı ile hazırlanmış olduğu açıklandığı halde, bazı kamu personeli lehine ayrıcalıkların oluşturulması hem kanunun amacına hemde eşitlik ilkesine aykırı düşmektedir.

Bu doğrultuda Tasarıda eşitlik ilkesi göz ardı edilerek, hizmet aktine tabi çalışanların, kendi nam ve hesabına çalışanların aylıkları-
nın hesaplanması ile bazı kamu görevlilerinin aylıklarının hesaplanmasında önemli farklılıklar yaratılmıştır.

Norm ve standart birliği sağlama gerekçesi ile sigortalıların aylıkları düşürülür iken, bazı kamu görevlilerinin aylık seviyeleri korunmuş hatta yükseltilmiştir.

Konfederasyonumuz, sosyal güvenlik sistemimizin var olan sorunlarının sosyal taraflarla görüşülerek, asgari müştereklerde uzlaşşı sağlanarak, ülke gerçeklerine ve sosyal devlet ilkesine uygun olarak çözüme kavuşturulmasından yanadır.

Sosyal Güvenlik Sistemimiz sorunlarını, bunların nedenlerini ve çözüm yollarını belir-

leyen raporumuz tüm yetkililere ve ilgililere gönderilmiştir.

IMF ve Dünya Bankasının direktifleri doğrultusunda hazırlanan Tasarılar sistemin sorunlarını çözmeyecek daha da ağırlaştıracaktır.

TÜRK-İŞ

Yönetim Kurulu

GENEL SAĞLIK SİGORTASINA İLİŞKİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİMİZ

AMİSTASİYON KULÜBÜNE
İLİŞKİN GÖRÜŞ
VE ÖNERİLERİMİZ

1- Tasarıya göre, 18 yaşını dolduran, (orta öğrenim görmesi halinde 20, yüksek öğrenim görmesi halinde 25 yaşını dolduran) kız çocuğu hak sahibi olamamaktadır. İşsizliğin % 15'lere (eksik istihdam dahil) ulaştığı ülkemizde kız çocuklarının haklarının kısıtlanması sosyal devlet ilkesine aykırıdır. Özellikle düşük gelir grubunda olanların işsiz kız çocuklarının primsiz sistemden sigortalı gösterilmemesi durumunda telafisi imkansız mağduriyetleri gündeme gelecektir. (md. 3/h-2)

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunun 106.cı maddesindeki hak sahipliği tanımları aynen korunmalıdır.

2- Tasarıda, iradesi dışında işini kaybettiği halde işsizlik ödeneğinden yararlanamayanların, sağlık sigortasından ne şekilde

yararlanabilecekleri, özellikle yoksul olup prim ödeyemeyecek durumda olanlardan, yoksulluk tespitleri 90 gün içinde yapılamayanların, primlerinin ödenmesine başlanıp yeterli prim gün sayısını tamamlayana kadar geçen sürelerde tedavilerini nasıl yaptıracakları düzenlenmemiştir. **Bu boşluğun giderilmesi gereklidir.** (md. 84)

- 3- Tasarıda, devletin asli görevleri içinde olması gereken koruyucu sağlık hizmetlerinin sunumu primli sistemin içine ilave edilmiş, devlet sağlık hizmeti üretiminden tümü ile uzaklaştırmış, koruyucu sağlık hizmetleri de piyasalaştırılmıştır.

Aile hekimliği sistemi içinde, kırsal kesimde yaşayanların koruyucu sağlık hizmetlerinden gerektiği gibi yararlanmaları fiilen mümkün olamayacaktır. (md. 87)

Çocuk sahibi olamamanın da analığa bağlı hastalık hali kabul edilerek, yardımcı yöntemlerle çocuk sahibi olmaya yönelik tedavilerde kapsama alınmalıdır. (md. 87/c, 88/b)

Koruyucu sağlık hizmetleri Sağlık Bakanlığı tarafından verilmeli, toplum hekimliği (sağlık ocakları) etkinleştirilerek uygulanmasına devam edilmelidir.

- 4- Tasarıda, sigortalıların teşhis ve tedaviler için gerekli olabilecek kan ve kan ürünleri, aşı, ilaç, ortez, protez, tıbbi araç gereç, iyileştirici nitelikteki tıbbi malzemelerden hangilerinin sağlık yardımı olarak verileceğine ve yardımların süresine kurumun karar vermesi öngörülmüştür.

Kurum, hekimlerin ve diş hekimlerinin branşları, kişinin klinik ve laboratuvar bul-

gularını, konulan teşhisleri, sağlık hizmetlerinin sunulduğu basamağı ve maliyet etkinliğini dikkate alarak bedeli ödenecek sağlık yardımlarının cinsini, miktarını, kullanım sürelerini belirleyip tebliğle duyuracaktır.

Ağız ve diş tedavisinde yaşa bağlı sınırlamalar öngörülmektedir.

Yapılmak istenen yeni düzenlemede "terminat paketi" kavramı Tasarıdan çıkartılmışsa da sağlanacak sağlık yardımlarının sürelerinin ve miktarlarının belirlenmesi yetkisi Kuruma verilmiştir. Kurum maliyeti esas alarak dilediği gibi vereceği sağlık yardımlarını sınırlayabilecektir.

Çok daha önemlisi bu konu ile ilgili olarak kurumun kullanacağı yetkilerin usul ve esaslarının Yönetmelikle belirlenecek olmasıdır.

Sigortalılara sunulacak sağlık yardımlarının maliyet- etkinlik esasına göre belirlenmesi özel sigorta sistemlerinin uygulama-sıdır. Sosyal sigorta sistemine de bu uygulama sokularak, sigortalılara ve hak sahiplerine verilecek sağlık hizmetlerinin kapsamı daraltılabilecek, sağlık piyasalaştırılarak, sosyal devlet ilkesi ile bağdaşmayacak şekilde, sağlık hakkında yararlanma imkanı tümü ile üst gelir gruplarına verilmiş olacaktır. (md. 87)

**506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunun 12, 13, 14, 32, 33, 34, 43 ve 44'üncü md.le-
rindeki düzenlemeler aynen korunmalıdır.**

- 5- Analık sağlık yardımları çerçevesinde yardımcı üreme teknikleri kapsama alınmalıdır. (md. 88/b)**
- 6- Bugünkü uygulamada yatarak tedavi gören hastalara hekimin uygun görmesi halinde refakatçi verilmektedir.**

Tasarı, 18-65 yaş arasındaki sigortalılar için bu imkanı kaldırmaktadır.

Mevcut uygulama devam etmelidir. (md. 90)

- 7- Tasarıda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak yurt dışında tedavi gören sigortalı hastalara tedavi tutarı olarak yurt içindeki sözleşme ücretlerinin ödenmesi öngörülmektedir. Böyle bir uygulama düşük gelirli sigortalıların yurt dışında tedavi görmelerini imkansızlaştıracaktır. (md. 91)

Yurt dışında yapılan tedavilerin tamamı kurumca karşılanmalıdır.

- 8- Getirilmek istenen sistem herkesin sağlık hizmetinden yararlanmasını öngörmekte ve zorunlu sigortalılık esasını getirmektedir. Bu durumda sağlık yardımından ya-

rarlanmak için geriye doğru bir yıl içinde 90 gün prim ödenme şartı yada borçlu olmama şartı sistemle bağdaşamaz. (md. 92)

Hastalık, analık sigortalarından yararlanmak için prim ödeme şartı maddeden çıkartılmalıdır.

9- Keza, kendi nam ve hesabına çalışan sigortalılar ile isteğe bağlı sigortalıların (isteğe bağlı sigortaya devam eden hak sahibi durumundaki eşler dahil) prim borcu olması halinde sağlık yardımlarından yararlanamamaları sisteme ters düşmektedir. (md. 92)

10- Tasarı ile, yapılacak her tedavi için değişik miktarlarda, net asgari ücret tutarını aşmayacak miktarda sigortalıdan ayrıca katılım payı alınması, düşük gelirli sigor-

talıların sağlık yardımlarından yararlanmasını engelleyecektir. Sosyal devlet ilkesi ile bağdaşmayan bu uygulamadan düşük gelirli sigortalılar olumsuz etkilenecektir. Özellikle yoksul sayılıp primleri devlet tarafından karşılananların katılım payını ödemeleri imkansızdır. Kaldı ki, yoksulluk seviyesinin altında asgari ücret düzeyinde geliri olanlar da katılım payını ödeyemeyecek durumda oldukları için tedavi olamayacaktır. Böyle bir uygulama, Anayasanın eşitlik ilkesine de sağlık hakkının kullanılması ilkesine de uygun düşmeyecektir. (md. 15)

Katılım payı oranlarının ve katılım alınmayacak yardımların kurumca belirlenmesi, yönetimlerin anlayışlarına göre farklılıklar oluşturacak ve keyfiliğe yol açabilecektir. (md. 93)

Katılım payı alınmasını düzenleyen 93.cü madde tasarıdan çıkarılmalıdır.

- 11- Tasarının bu maddesi ile katılım payı alınmayacak yardımlar düzenlenmiştir.

Katılım payının tamamen kaldırılması gerektiği görüşünde olduğumuz için bu madde tasarıdan çıkmalıdır. (md. 94)

- 12- **Sağlık ocakları korunup, etkinleştirilerek yaygınlaştırılmalıdır. (md. 95)**

- 13- Acil hallerin, Yönetmelikle tesbit edilmesi, acil başvurularda önemli sıkıntıların yaşanmasına neden olacağı gibi, hastalar bakımından büyük risk oluşturmaktadır.

Hastalığın acil olup olmadığına hekim karar vermelidir. (md. 97)

- 14- **Sigortalıların yararlanacağı sağlık hiz-**

metlerinin tutarlarının tümü kurumca karşılanmalıdır.

Kurum, sosyal tarafların temsilcilerinin de dahil edilerek oluşturulacak komisyon aracılığı ile satın alacağı sağlık hizmetlerinin fiyatlarını belirlemelidir. (md. 98)

- 15- Tasarıda sağlık hizmetlerinin tümü ile satın alınmasının öngörülmesi giderek yolsuzlukların artmasına neden olacaktır. Sosyal Sigortalar Kurumunun Sağlık hizmetlerini satın alması artıkça yolsuzluk iddialarının da artması bunun somut kanıtıdır.

Sağlık hizmetlerinin satın alınması sigortalılardan sözleşme dışı para istenmesini de kolaylaştıracaktır.

Kar amaçlı sağlık tesisleri fark bedel ödeyen sigortalıları kabul edecek diğerlerine “yatak yok” diyebilecektir.

Nitekim Kanun Tasarısında, sigortalılarla sunulacak otel işletmeciliği için sözleşme fiyatının 4 katına kadar ilave ücret istenebileceğinin ön görülmesiyle fark ücret istenmesi kolaylaştırılmıştır. Ayrıca sigortalıların sözleşmeli sağlık tesisleri dışındaki hastanelere başvuramayacak olmaları, başvuranların ise tedavi giderlerinin sözleşme fiyatı üzerinden % 70'inin ödenmesi, bu istismara zemin hazırlayacaktır. (md. 99)

Acil hallerde sözleşmeli veya sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından alınan sağlık hizmeti bedelinin tamamı, sevk zincirine uygun olarak sözleşmenin sağlık tesislerinden hizmet alınmasında ise sözleşme fiyatının ödenmesini temin edecek şekilde tasarı değiştirilmelidir.

Sigortalıdan ilave ücret alınmasını öngören ifade maddeden çıkartılmalıdır.

16- Tasarı ile, isteğe bağlı sigortaya devam eden bağımlı eşten Sağlık Sigortası priminin istenmesi kanunla oluşturulan edim ve karşı edim ilkesi ile bağdaşmamaktadır. İsteğe bağlı sigortaya devam etmek isteyenler cezalandırılarak, isteğe bağlı sigortaya girme engellenmektedir. (md. 111/f)

İsteğe bağlı sigortaya devam eden bağımlı eşten genel sağlık sigortası primi alınmamalıdır.

17- Sunmadığı sağlık hizmetini kuruma bir yıl içinde iki defa fatura eden sağlık hizmeti sunucularının sözleşmesi yenilenmemek üzere fesh edilmelidir. (md. 141/j)

18- Mevcut kanun hükümleri ile tedavisine başlanılmış olan sigortalının hakkettiği bu

tedaviyi bir yıl ile sınırlamak Anayasaya aykırıdır (Geçici md. 33)

Tedavi süresine sınır koyan hüküm tasarıdan çıkartılmalıdır.

19- Tasarıda sigortalı niteliğini kaybetme düzenlenmemiştir. Bu nedenle prim ödeme hali sona eren sigortalı, sigortalı niteliğini de kaybetmiş olacaktır. Bu uygulama işten çıkan veya çıkartılan sigortalıların mağduriyetine neden olacaktır.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun sigortalılık niteliğinin kaybedilmesi koşullarını düzenleyen 107.maddesi aynen korunmalıdır.

20- 506 sayılı kanun prim ödeme hali sona eren sigortalı, bu halin sona erdiği tarihten itibaren önceki bir yıl içinde 120 gün, has-

talık, analık primi ödemiş ise, 6 ay süre ile sağlık yardımlarından yararlanması esası bulunmaktadır. Kanun tasarısında bu düzenlemeye yer verilmeyerek, sağlık yardımlarından yararlanma hakkını tümü ile prim ödeme şartına bağlamıştır. İşsizlik ödeneği haketmeyen işsiz sigortalının, prim ödeyememesi halinde, yoksulluğu da tesbit edilememiş ise sağlık yardımından yararlanması mümkün olamayacaktır.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bu hakkı düzenleyen maddesi aynen korunmalıdır.

21- Çok önemli ve temel esasların Taslakta yönetmeliklere bırakılması doğru değildir.

**EMEKLİLİK SİGORTASINA
İLİŞKİN
GÖRÜŞ ve
ÖNERİLERİMİZ**

TÜRK-İŞ

Bilgi Merkezi

uş ve bu hakkı sağlama görevi de .
erilmiştir. Sosyal güvenlik hakkının hü-
kümlü yada tutuklulara verilmemesi söz
konusu değildir. Bu nedenle Ceza infaz
kurumları ile tutuk evleri bünyesinde oluş-
turulan tesis, atölye ve benzeri ünitelerde
çalıştırılan hükümlüler ve tutuklular hak-
kında kısa vade sigorta kolları ile birlikte
malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları da
uygulanmalıdır. (md. 5/a)

- 2- Özel kanunlara göre görev malûllüğü ay-
lığı bağlanmış olanların, çalışmaları ha-
linde tüm sigorta kollarına tabi olarak
primlerinin kesilmesine karşın sürekli iş
göremezlik geliri alanlardan farklı olarak
uzun vadeli sigorta kollarından yararlan-
mayacak olmaları, aynı statüdeki sigorta-
lılar arasında farklı uygulama yaratacak

tır. Bugüne kadar istekleri ile prim ödeyenleri de mağdur edecektir. (md. 5/c)

Vazife malüllüğü aylığı alanların da sürekli iş göremezlik geliri alan sigortalılar gibi tüm sigorta kollarına tabi olarak çalıştırılmaları sağlanmalıdır.

- 3- Ülkemizde çalışan yabancı uyrukluların malülük yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olmalarını kendi isteklerine bırakarak, farklı uygulamaya tabi tutulmaları uluslararası taahhütlerimize uygun düşmemektedir. (md. 5/d)

Ülkemizde çalışan yabancı uyruklularda tümü sigorta kollarına zorunlu olarak tabi olmalıdır.

- 4- Tasarıda, ev hizmetlerinde sürekli, ücretle çalışanlardan haftalık çalışma süresi iş kanununda belirtilen süreden az olanlar,

Kamu hariç tarım ve orman işlerinde hizmet akdi ile süreksiz işlerde çalıştırılanlar, Nitelik olarak bir kişinin bir günde yapacağı işte yövmiyeli olarak çalışanlar,

Sosyal Sigorta kapsamı dışında bırakılmıştır. İş Kanununun öngördüğü esnek çalışma esaslarına göre çalıştırılan bu kimseleri sosyal güvenlik hakkından yoksun bırakmak, dışlamak Anayasamıza uygun düşmemektedir. (md. 6/c,1,i)

Hizmet akdi ile çalışan herkes zorunlu sigorta kapsamına alınmalıdır.

- 5- Tasarıda Sosyal Sigortalar kanununda sigortalı lehine olarak tanımlanan sigortalı niteliğinin kaybedilme koşulları tanımlanmamış, görevden ayrılma ile niteliğin sona ereceği öngörölmüştür. Oysa ki mev-

cut düzenlemede sigortalı niteliğinin kaybedilmesi belirli bir sürenin geçmesine bağlanarak, bu sürede bazı haklar korunmaktadır. (md. 9)

506 sayılı Kanunun 107 ci maddesi aynen korunmalıdır.

- 6- Tasarıdaki, aracı tanımı, İş Kanununun 2.maddesinde düzenlenen alt işveren tanımına uymadığından farklı yorumlara yol açabilecektir. (md. 13)

4857 sayılı yasada yer alan tanımla paralellik sağlanmalıdır.

- 7- Tasarı ile, sigortalının işyerinde bulunduğu sırada geçirdiği kazaların iş kazası sayılması, sigortalının işini yapması ve kendisine ayrılan alanlarda ihtiyacını karşılaması şartına bağlanarak, bu kapsamdaki iş kazası tanımı daraltılmıştır.

Sigortalının işe geliş ve gidişi sırasında işveren tarafından tahsis edilen toplu taşıma aracı ile geçirdiği kazaların iş kazası sayılmasına ilişkin sınırlama kaldırılmışsa da, işe gidiş, gelişlerde mutata güzergah esası getirilmiştir. Zorunlu nedenlerle mutata güzergahın her zaman dışına çıkılması gerekebilir. Bu durumda kaza geçiren sigortalılar mağdur olacaktır.

İşyerinde geçirilen kazaların iş kazası sayılmasına sınırlama getirilmesi sigortalıyı mağdur edeceği gibi, ILO sözleşmesine de aykırı olacaktır.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun iş kazalarını düzenleyen 11. maddesinin (a) fıkrası aynen korunmalı, işe gidiş gelişlerde ise mutata güzergah sınırlaması kaldırılmalıdır.

tır. Bugüne kadar istekleri ile prim ödeyenleri de mağdur edecektir. (md. 5/c)

Vazife malüllüğü aylığı alanların da sürekli iş göremezlik geliri alan sigortalılar gibi tüm sigorta kollarına tabi olarak çalıştırılmaları sağlanmalıdır.

- 3- Ülkemizde çalışan yabancı uyrukluların malülük yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olmalarını kendi isteklerine bırakarak, farklı uygulamaya tabi tutulmaları uluslararası taahhütlerimize uygun düşmemektedir. (md. 5/d)

Ülkemizde çalışan yabancı uyruklularda tümü sigorta kollarına zorunlu olarak tabi olmalıdır.

- 4- Tasarıda, ev hizmetlerinde sürekli, ücretle çalışanlardan haftalık çalışma süresi iş kanununda belirtilen süreden az olanlar,

Kamu hariç tarım ve orman işlerinde hizmet akdi ile süreksiz işlerde çalıştırılanlar,

Nitelik olarak bir kişinin bir günde yapacağı işte yövmiyeli olarak çalışanlar,

Sosyal Sigorta kapsamı dışında bırakılmıştır. İş Kanununun öngördüğü esnek çalışma esaslarına göre çalıştırılan bu kimseleri sosyal güvenlik hakkından yoksun bırakmak, dışlamak Anayasamıza uygun düşmemektedir. (md. 6/c,1,i)

Hizmet akdi ile çalışan herkes zorunlu sigorta kapsamına alınmalıdır.

- 5- Tasarıda Sosyal Sigortalar kanununda sigortalı lehine olarak tanımlanan sigortalı niteliğinin kaybedilme koşulları tanımlanmamış, görevden ayrılma ile niteliğin sona ereceği öngörülmüştür. Oysa ki mev-

cut düzenlemede sigortalı niteliğinin kaybedilmesi belirli bir sürenin geçmesine bağlanarak, bu sürede bazı haklar korunmaktadır. (md. 9)

506 sayılı Kanunun 107 ci maddesi aynen korunmalıdır.

- 6- Tasarıdaki, aracı tanımı, İş Kanununun 2.maddesinde düzenlenen alt işveren tanımına uymadığından farklı yorumlara yol açabilecektir. (md. 13)

4857 sayılı yasada yer alan tanımla paralellik sağlanmalıdır.

- 7- Tasarı ile, sigortalının işyerinde bulunduğu sırada geçirdiği kazaların iş kazası sayılması, sigortalının işini yapması ve kendisine ayrılan alanlarda ihtiyacını karşılaması şartına bağlanarak, bu kapsamdaki iş kazası tanımı daraltılmıştır.

Sigortalının işe geliş ve gidişi sırasında işveren tarafından tahsis edilen toplu taşıma aracı ile geçirdiği kazaların iş kazası sayılmasına ilişkin sınırlama kaldırılmışsa da, işe gidiş, gelişlerde mutata güzergah esas getirilmiştir. Zorunlu nedenlerle mutata güzergahın her zaman dışına çıkılması gerekebilir. Bu durumda kaza geçiren sigortalılar mağdur olacaktır.

İşyerinde geçirilen kazaların iş kazası sayılmasına sınırlama getirilmesi sigortalıyı mağdur edeceği gibi, ILO sözleşmesine de aykırı olacaktır.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun iş kazalarını düzenleyen 11. maddesinin (a) fıkrası aynen korunmalı, işe gidiş gelişlerde ise mutata güzergah sınırlaması kaldırılmalıdır.

Bazı işverenlerin iş kazalarını kuruma bildirmek istememeleri dikkate alınarak sigortalının uğradığı iş kazasını bildirme ödevini " işveren tarafından yürütülmekte olan işle" ve nam ve hesabına çalışan sigortalı ile sınırlandırmayıp, uğranılan tüm iş kazalarını sigortalılarında bildirmesi ön görülmelidir. (md. 14/a,e)

- 8- Tasarıda, çalışan sigortalının meslek hastalığına tutulduğu iddiası ile kuruma başvurmasına imkan sağlayan düzenlemeye yer verilmemiştir. (md. 15)

Çalışan sigortalının da meslek hastalığına tutulduğu iddiası ile kuruma başvurması maddede düzenlenmelidir.

- 9- Tasarıda emzirme yardımı olarak, doğum tarihinden itibaren 6 ay süre ile her ay için geçerli olan asgari ücretin 1/6 sınırı ödenmesi öngörülmektedir.

Emzirme yardımının temel amacı çocuğun sağlıklı beslenmesine katkı sağlamaktır. Ülke koşullarına uygun düşmeyecek şekilde sürekli düşük tesbit edilen asgari ücretin 1/6 sı ile bu amacı gerçekleştirilmesi mümkün değildir. (md. 17/c)

Sağlıklı toplum oluşması için emzirme yardımının oranının 1/2 olarak belirlenmesi uygun görülmektedir.

- 10- Tasarıda işe girdiği gün iş kazasına uğrayan sigortalıya ödenecek geçici iş göremezlik miktarının, emsal işçilere ödenen ücret üzerinden hesaplanması ön görülmüştür. Oysaki geçici iş göremezlik ödeneğinin amacı iş kazası nedeniyle gelirden yoksun kalan sigortalının kayıplarını karşılamaktır. Nitekim Sosyal Sigortalar Kanununda, bu durumdaki sigortalıların

geçici ve sürekli iş göremezlik ödeneklerinin işverenle aralarında kabul edilen ücret üzerinden hesaplanması ön görülmüştür. (md. 18)

Madde, 506 sayılı kanunun 88. maddesindeki şekli ile düzenlenmelidir.

- 11- Sosyal Sigortalar Kanununda iş kazası sonucu, kısmi veya sürekli tam iş göremez duruma düşen sigortalının başka birinin bakımına muhtaç olması halinde, gelirin % 50 artırılması ön görülmüş iken, Kanun Tasarısı ile bu oran % 20'ye düşürülmektedir. (% 90 olarak belirlenmiştir) (md. 21)

506 sayılı kanun 19 uncu maddesindeki mevcut oran korunmalıdır.

- 12- Sosyal Sigortalar Kanununda iş kazasına uğrayıp, meslekte kazanma gücünü % 25

ve daha aşağı oranda kaybedenlere gelirlerinin peşin sermaye değerinin toptan odenmesi n görülmüş iken, Tasarı ile bu hak yürürlükten kaldırılmaktadır.

506 sayılı kanunun 22'ci maddesi aynen korunmalıdır.

13- Tasarıda, iş kazasının oluşunda üçüncü kişi olarak sorumluluğu olan kimse sigortalı olsa da, kurumun kaza nedeniyle ğradığı giderlerini bu sigortalıdan istemesi n görülmektedir. Ancak kusurlu olan sigortalı da kazaya ğramış ise bu durumda önemli ölçüde mağdur olacaktır. Oysaki Kurum prim ödeyen sigortalıların halefi durumundadır. **Sigortalıdan giderlerini istememelidir. (md. 27)**

14- Kasti bir hareketi yüzünden iş kazasına ğrayan, meslek hastalığına tutulan si-

gortalının yazılı bildiriye rağmen tedavisini yaptırmaması durumunda geçici veya sürekli iş göremezlik gelirin ödenmemesi ön görülmektedir. Oysaki kastın tam tesbiti mümkün olamayacağı gibi, sigortalı tedavisini haklı nedenle de yaptıramayabilir. Kaldığı gelirin kesilmesi durumunda sigortalının eş ve çocukları da mağdur olacaktır. (md. 28)

Bu haksızlığın giderilmesine uygun düzenleme yapılmalıdır.

- 15- Sosyal Sigortalar Kanununda, iş kazası ve meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün % 60'ını kaybeden sigortalı malul sayılmıştır. Tasarıda bu oran sigortalının aleyhine olarak % 66 ya yükseltilmektedir. (md. 31)

506 sayılı kanunun 53. maddesindeki mevcut düzenleme korunmalıdır.

16- Tasarı ile mal  ll  k aylığından yararlanma şartları ağırlaştırılarak prim ödeme gün sayısı 1800 günden, 3600 güne yükseltilmiş, 5 yıl sigortalılık süresini doldurup ortalama her yıl için 180 gün prim   demiş olma şartı kaldırılmıştır. (md. 33)

Ülkemizde ki koruyucu sağlık hizmetlerinin yetersizliği, kişi başına düşen gelirin düşüklüğü göz önüne alındığında, mal  ll  k aylığını haketme yükümlülüğünü ağırlaştırma ülke şartlarına uygun düşmemektedir.

506 sayılı kanunun 54. maddesindeki düzenleme aynen korunmalıdır.

17- Tasarıda, Sosyal Sigortalar Kanunundaki alt sınır aylığı uygulaması kaldırıldığından, mal  ll  k aylığı bağlama oranı 9000 gün üzerinden hesaplansa da 2016 yılın-

dan itibaren bağlanacak aylığın miktarı önemli ölçüde düşecektir. (md. 34)

Sosyal Sigortalar Kanununun 96'cı maddesindeki alt sınır aylığını düzenleyen hükmü aynen korunmalıdır.

18- Tasarıda, yaşlılık aylığından yararlanma, ülke şartları ile bağdaşmıyacak şekilde ağırlaştırılarak prim ödeme gün sayısı 7000 günden, 9000 güne, yaş ise 01.01.2036 tarihinden itibaren kademeli olarak artırılarak, kadınlar için 58, den erkekler için 60 tan, 68'e yükseltilmiştir.

Yeni tescil olacak sigortalıların ise, yaştan dolayı emekli olabilmeleri, kademedede ön görülen yaşları 3 yıl fazla olarak doldurmaları ve 5400 gün prim ödemeleri şartına bağlanmıştır. Oysa ki Sosyal Sigortalar Kanununda yaşlar sabit tutularak

prim ödeme gün sayısı 4500 olarak belirlenmiştir. (md. 38)

İş Kanununda esnek çalışma modellerinin kabul edildiği de göz önüne alındığında, süreklilik arzeden işe sahip sigortalıların dışındakilerin, özellikle mevsimlik ve kısmi süreli çalışan işçilerin, ülkemiz koşullarında emeklilik için ön görülen prim gün sayısını doldurmaları mümkün olmayacaktır.

Esnek çalışma esaslarına göre çalışmakta olan sigortalıların sosyal güvenlik haklarının korunabilmesi için prim gün sayılarının çalışma koşullarına uygun biçimde azaltılması zorunlu görülmektedir.

- 19- Tasarıda çalışma yaşamının şartları dikkate alınarak Sosyal Sigortalar Kanununda korunan sakatların Vergi Kanunu ile

olan ilgisi kaldırılmış, işe girmeden önce malül durumda olanlarla birlikte emeklilik şartları ağırlaştırılmıştır. (md. 38)

506 sayılı sosyal sigortalar kanununun 60 maddesindeki sakatlara ilişkin düzenleme aynen korunmalıdır.

20- Tasarı ile, Sosyal Sigortalar Kanununda erken yaşlanan sigortalıların emekli olmalarını düzenleyen özel hüküm yürürlükten kaldırılmıştır.

Erken yaşlanmaya ilişkin Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ıncı maddesinde var olan hüküm korunmalıdır.

21- Tasarıda, maden yer altı işlerinde çalışan sigortalıların, iş şartlarındaki ağırlık göz önüne alınarak Sosyal Sigortalar Kanunu ile emekli olmalarını düzenleyen özel hü-

küm kaldırılmış, bu yer ve işlerde çalışan sigortalıların fiili hizmet süresinden yararlanmaları ön görülerek emeklilikleri zorlaştırılmıştır. (md. 38-54)

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun, maden işlerinin yer altı işlerinde ve yer altı münavebeli işlerinde çalışan sigortalıları koruyan hükümleri (506/60 E) aynen korunmalıdır.

22- 506 sayılı yasa ile kazançlar, yıllık tüketici fiyatları endeksindeki artış ile Gayri Safi yurt içi hasıla sabit fiyatlarla gelişme hızı oranları kadar artırılarak güncelleştirilmektedir.

Tasarı ile ortalama prime esas kazancın değişim oranı ile yıllık tüketici fiyatları endeksindeki artış oranlarının yarısının top-

lanması ile güncelleştirilmesi esası getirilmektedir.

Bu güncelleme esası ile bağlanacak aylık miktarlarının düşürülmesi amaçlanmıştır.

Yoksulluk sınırının çok çok altında olan aylık seviyelerini, alt sınır aylığı uygulamasını kaldırarak daha da düşürmeye yönelik bu düzenlemeler, yoksulların sayısını ve sosyal kırılganlığı önemli miktarda artıracaktır. (md. 39)

Yıllık kazançların güncellenmesinde her yıl değişen ortalama yerine, esas kazanç değişim oranı ile yıllık tüketici fiyatları indeksindeki değişim oranlarının yarısı değil tamamı esas alınmalıdır.

Aylık bağlama oranı ise her yıl için yıllık **dikkate** alınmalıdır.

mlerine kaydırılarak, ...
rih ile dönem arasında kalan süreler için ...
akkedilen aylıkların ödenmemesi öngö-
r÷lmüştür. Bu durum özellikle ayın son
günlerinde işten ayrılıp Emeklilik başvuru-
sunda bulunan sigortalılar ile bu tarihlerde
ölen sigortalıların önemli miktarlarda aylık
kayıplarına yol açacaktır. (md. 40)

**506 sayılı kanundaki mevcut düzenleme
aynen devam etmelidir. (506/52)**

24- Sigortalılık süresi 5 yıl ve daha fazla olan
sigortalıların, ortalama her yıl için 180
gün prim ödemiş olmaları halinde hak sa-
hiplerine ölüm aylığı bağlanmasına imkan
veren hüküm kaldırılmış, ölüm aylığı bağ-
lanması, asgari 1800 gün prim ödenm
olması şartı ile sınırlandırılmıştır. (md. 4

25- Sosyal Sigortalar Kanununda asgari % 60 olarak belirlenen ölüm aylığı aylık bağlama oranının, Tasarıda 9000 gün üzerinden hesaplanması ön görülmüşse de, alt sınır aylığı uygulaması kaldırıldığından özellikle 2016 yılından itibaren malülük, yaşlılık aylığı gibi ölüm aylığı miktarları da düşük olacaktır. (md. 45)

506 sayılı kanunun 4447 sayılı kanunla değiştirilen 96. maddesi, değişiklikten önceki hali ile yeniden düzenlenmelidir.

26- Sosyal Sigortalar Kanununda, ölen sigortalının hesaplanan aylığının eşin çalışıp, çalışmadığına, gelir veya aylık alıp almadığına bakılmadan hissesi oranında ölüm aylığı bağlanması ön görülmüştür. Tasa-

rıda çalışan, gelir veya aylık alan eş
bu hisse % 50'ye düşürülmüştür. (n
46/a)

İş kazası veya meslek hastalığı sonucu
meslekte kazanma gücünü % 10 ile % 25
arasında kaybedenlere çok düşük miktar-
larda kısmi gelir bağlanmaktadır. Tasarı-
da yapılan bu düzenleme ile böylesine
düşük miktarlarda geliri olan eşin hissesi
de % 50'ye düşürülmektedir.

**Bu haksızlığın giderilmesi için 506 sayılı
Sosyal Sigortalar Kanununda alt sınır ge-
lir ve aylıklarına ilişkin düzenlemeler 4447
sayılı kanunla değiştirilmeden önceki
şekli ile yeniden düzenlenmelidir.**

17- Sigortalılar ile emekli dul ve yetimlerin
mağdur olmamaları için, Sosyal Sigorta-
lar Kanununda ödenecek

rın alt sınırları belirlenmiş bu miktarın altında gelir, aylık ödenmemesi öngörülmüştür. Tasarıda ise herhangi bir alt sınır aylığı tanımlanmamıştır. Hesaplanacak aylık ve gelirlerin miktarı ne olursa olsun ödenmesi ön görülmüştür.

Emekli, dul ve yetim kimseye muhtaç olmadan yaşamını idame ettirebilecek seviyenin altında aylık ödenmemesi için ülke şartlarına uygun miktarda güncellenecek şekilde yukarıdaki önerilerimiz dikkate alınarak alt sınır aylığı tanımlanıp, hüküm altına alınmalıdır.

28- Evlenme yardımı tutarı, 506 sayılı kanundaki 24 aylık tutarı olarak korunmalıdır.

29- Sosyal Sigortalar Kanununda isteğe bağlı sigortaya devam edenlerin primlerini takip eden ayın sonuna kadar ödemesi

ön görülmüş iken, Tasarıda ait olduğu ayın içinde ödenmesi ön görülmüştür. Zorunlu sigortalılardan farklı uygulama öngörülerek eşitlik ilkesine aykırı davranılmıştır.

Süresinde primi ödenmeyen ayların hizmetten sayılmayacağının ön görülmüş olması ise çok sayıda sigortalının mağdur olmasına neden olacaktır. (md. 72)

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 85. maddesindeki isteğe bağlı sigortalılığın priminin ödemesine ilişkin kurallar aynen korunmalıdır.

30- Tasarıda, gelir ve aylıkların, önceki 6 aylık dönemde gerçekleşen tüketici indeksindeki değişim oranı kadar artırılması öngörülmüş, emekli, dul ve yetimlere refahtan pay verilmemiştir. (md. 78)

rın alt sınırları belirlenmiş bu miktarın altında gelir, aylık ödenmemesi öngörülmüştür. Tasarıda ise herhangi bir alt sınır aylığı tanımlanmamıştır. Hesaplanacak aylık ve gelirlerin miktarı ne olursa olsun ödenmesi ön görülmüştür.

Emekli, dul ve yetim kimseye muhtaç olmadan yaşamını idame ettirebilecek seviyenin altında aylık ödenmemesi için ülke şartlarına uygun miktarda güncellenecek şekilde yukarıdaki önerilerimiz dikkate alınarak alt sınır aylığı tanımlanıp, hüküm altına alınmalıdır.

28- Evlenme yardımı tutarı, 506 sayılı kanundaki 24 aylık tutarı olarak korunmalıdır.

29- Sosyal Sigortalar Kanununda isteğe bağlı sigortaya devam edenlerin primlerini takip eden ayın sonuna kadar ödemesi

ön görülmüş iken, Tasarıda ait olduğu ayın içinde ödenmesi ön görülmüştür. Zorunlu sigortalılardan farklı uygulama öngörülerek eşitlik ilkesine aykırı davranılmıştır.

Süresinde primi ödenmeyen ayların hizmetten sayılmayacağıının ön görülmüş olması ise çok sayıda sigortalının mağdur olmasına neden olacaktır. (md. 72)

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 85. maddesindeki isteğe bağlı sigortalılığın priminin ödemesine ilişkin kurallar aynen korunmalıdır.

30- Tasarıda, gelir ve aylıkların, önceki 6 aylık dönemde gerçekleşen tüketici indexteki değişim oranı kadar artırılması öngörülmüş, emekli, dul ve yetimlere refahtan pay verilmemiştir. (md. 78)

rın alt sınırları belirlenmiş bu miktarın altında gelir, aylık ödenmemesi öngörülmüştür. Tasarıda ise herhangi bir alt sınır aylığı tanımlanmamıştır. Hesaplanacak aylık ve gelirlerin miktarı ne olursa olsun ödenmesi ön görülmüştür.

Emekli, dul ve yetim kimseye muhtaç olmadan yaşamını idame ettirebilecek seviyenin altında aylık ödenmemesi için ülke şartlarına uygun miktarda güncellenecek şekilde yukarıdaki önerilerimiz dikkate alınarak alt sınır aylığı tanımlanıp, hüküm altına alınmalıdır.

28- Evlenme yardımı tutarı, 506 sayılı kanundaki 24 aylık tutarı olarak korunmalıdır.

29- Sosyal Sigortalar Kanununda isteğe bağlı sigortaya devam edenlerin primlerini takip eden ayın sonuna kadar ödemesi

ön görülmüş iken, Tasarıda ait olduğu ayın içinde ödenmesi ön görülmüştür. Zorunlu sigortalılardan farklı uygulama öngörülerek eşitlik ilkesine aykırı davranılmıştır.

Süresinde primi ödenmeyen ayların hizmetten sayılmayacağıının ön görülmüş olması ise çok sayıda sigortalının mağdur olmasına neden olacaktır. (md. 72)

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 85. maddesindeki isteğe bağlı sigortalılığın priminin ödemesine ilişkin kurallar aynen korunmalıdır.

30- Tasarıda, gelir ve aylıkların, önceki 6 aylık dönemde gerçekleşen tüketici indекsindeki değişim oranı kadar artırılması öngörülmüş, emekli, dul ve yetimlere refahtan pay verilmemiştir. (md. 78)

Gelir ve aylıklar her yıl başında, bir önceki yılın Gayri Safi yurt içi hasıla sabit fiyatlarla artış oranı kadar ayrıca artırılmalıdır.

- 31- Tasarı ile emeklilik hakkını elde etmede, sigortalı olarak işe başladıktan sonra yargı kararları ile düzeltilen yaşı dikkate alınmamasının ön görülmesi Anayasa'ya aykırıdır.**

**Anayasa yargı kararlarının uygulanması-
nı ön görmektedir. (md. 81)**

- 32- Fiili hizmet süresi zammı, işyerlerine baskılmaksızın aynı işi yapan sigortalı işçilerin hepsine verilmelidir. (md. 54)**

- 33- Hizmet borçlanması istisnai bir durumdur. Geçmiş uygulamalar, hizmet borçlanmalarının kurumun mali yapısını sarstığı ve sistemi bozduğu görülmüştür. (md. 56)**

Bu nedenle, 506 sayılı kanunun 60. maddesinde öngörülen hizmet borçlanması sınırı aynen korunmalı ve asla genişletilmemelidir.

34- 3201 sayılı kanunda yurt dışı hizmet borçlanmalarında 2 yıl süre tanınmış ve prim borcunun taksitle ödeme imkanı sağlanmıştır. Tasarıda ise yurt dışı hizmet borçlanmalarında ödemenin 30 gün gibi kısa bir sürede yapılması ön görülmektedir. (md. 57)

İki yıllık ödeme süresi korunmalıdır.

35- Tasarı da ücret dışı ödemelerin, ödemenin yapıldığı aydaki prime esas kazanç sınırını aşan miktarının sonraki ayların kazançları ile birleştirilerek primlendirilmesi ön görülmüştür. Bu durum uygulamada zorluk yaratacağı gibi işçinin ve iş-

verenin prim yükünü artıracaktır. (md. 110)

Ücret dışı yapılan ödemelerin, sigortalının ödendiği aydaki ücreti ile birleştirilerek prime tabi tutulmasına ilişkin 506 sayılı kanundaki düzenleme korunmalıdır. (506/77)

36- Kısmi süre ile çalışanların Tasarıda ön görülen prim gün sayılarını tamamlayarak emeklilik hakkını elde etmeleri imkansızdır. Bu nedenle işlerinin niteliği gereği yılda 180 günden az çalışanların, prim gün sayıları 180 gün olarak kabul edilip primleri Hazinece karşılanmalıdır. (md. 110 6. fıkra)

37- Sosyal Devlet olmanın gereği, Devletin sosyal güvenlik sistemine yeterli oranda, düzenli katkı sağlamasıdır. Tasarıda

Devletin mal  l  k, yaşlılık ve ölüm sigortalarına katkısı % 5 olarak belirlenmiştir. Her ay ödeyeceği prim tutarı ise Kurumun tahsil ettiği primin dörtte biri olarak   n görülmüştür.

Devletin sisteme sağlayacağı aylık tutarın, kurumun tahsil ettiği prim tutarına oranlanması Sosyal Devlet ilkesi ile bağdaşmamaktadır.

Devletin katkısı tahakkuk ettirilen prime orantılı olarak tespit edilmeli, katkı oranı ise AB   lkeleri ile uygun seviyede olmalıdır. (md. 111/a)

Devlet, Kurumun tahsil ettiği prime AB normlarına uygun oranlarda katkıda bulunmalı ve Kurum açıklarını kapayaca  ını taahhüt etmelidir.

Sistemin açıklarının kapatılmasına yönelik düzenleme asıl hüküm çerçevesinde yapılmalıdır.

- 38- Tasarıda fiili hizmet zammı uygulanan işlerde çalışan sigortalıların malûlûk, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranının her yıl eklenecek fiili hizmet gün sayısının 360'a bölümü sonucu bulunacak oranda artırılarak belirlenmesi, artırılan primin üçte birinin sigortalıdan tahsil edilmesi, işçi ve işverenin prim yükünü artırmaktadır. (md. 111/b)

506 sayılı kanunun Ek 7 inci maddesinde ki düzenleme aynen korunmalıdır.

- 39- Tasarıda Asgari işçilik tesbit komisyonu-na yönetim kurulunda temsil edilen işçi ve işveren sendikalarının da birer teknik temsilci ile katılmaları öngörülmektedir.

Bu ifadenin ILO'nun kural ve uygulamaları ile temayüle uygun olarak "en çok üye-ye sahip işçi ve işveren konfederasyonları birer temsilci ile katılır" şeklinde değiştirilmelidir. (md. 116)

40- Sigorta müfettişlerine tereddüte yer vermeyecek şekilde tüm işyerlerinde resen asgari işçilik tesbit etme yetkisi verilmelidir. (md. 116)

41- Kurumun hatasından kaynaklanan nedenle sigortalılara veya hak sahiplerine yapılan yersiz ödemelerin tahsilinde faiz uygulanmamalıdır. (md. 130)

42- Yapılan düzenlemelerdeki amaçlardan biri tüm sigortalılar arasında norm ve standart birliği sağlamaktır. Bu nedenle Cumhurbaşkanı ile Başbakana farklı usul ve esaslarda aylık bağlanması Tasarının

temel amacına aykırı düşmektedir. (md. 59)

43- Tasarıda, kamu görevlisi sigortalıların, prime esas kazançlarının belirlenmesinde tavan sınırının dikkate alınmaması aynı statüdeki sigortalılar arasında eşit olmayan uygulamaya neden olacaktır. (md. 62 son paragraf)

Bu hüküm tasarıdan çıkarılmalıdır.

44- Eklenecek itibari hizmet süreleri, belirli kurumlar dikkate alınarak değil, hangi kurumda olursa olsun aynı görevi yapanlara verilmelidir.

Aksi takdirde aynı görevi yapıp aynı riski taşıyan sigortalılar arasında farklı, eşit olmayan uygulama olacaktır. (md. 66, 67)

45- Tasarıda, kamu görevlilerine iş kazası ve-

ya meslek hastalığı sonucu sürekli iş göremezlik geliri bağlanması halinde bu kanuna göre hesaplanacak tutarın % 30 artırılarak ödenmesi ön görülerek, aynı kanuna tabi diğer sigortalılar ile önemli farklılık oluşturulmuştur. (md. 68)

Bu düzenleme Kanunun norm ve standart birliği sağlama ilkesi ile çeliştiği gibi, sigortalılar arasında eşit olmayan uygulamaya da neden olacaktır.

% 30 artış kapsamındaki tüm sigortalılara uygulanmalıdır.

- 46- Sosyal Sigortalar Kanununda düzenlenen topluluk sigortası kaldırılmaktadır. Türk işverenler tarafından ülkemiz ile sosyal güvenlik sözleşmesi imzalamamış olan ülkelerde çalıştırılmak üzere yurt dışına götürülen ve Topluluk sigortasına ta-

bi olarak halen çalışmakta olan işçilerin durumu düzenlenmemiş boşlukta bırakılmışlardır. (geçici md. 19)

Topluluk sigortası ülkemiz ile sosyal güvenlik sözleşmesi imzalamamış olan ülkelere çalıştırılmak üzere yurt dışına götürülen işçiler için devam ettirilmelidir.

47- Bu kanunun amacı tüm çalışanları kapsamak olduğuna göre **TBMMecclisi üyelerine hizmet borçlanması imkanı veren kanuna ilişkin bir düzenleme yapılmamıştır.**

48- **Sosyal Sigortalar Kanununun 128. maddesi uyarınca kurulan munzam sandıklarla ilgili herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.**

49- Taslakta güdülen amaç, üç ayrı sigorta kanununun tek çatı altında toplanması ol-

duğuna göre, yeni yapılanmada kamu görevlisi olma yada kamu görevlisi olmama durumundan dolayı bir ayırıma gidilmemesi gerekir. Yeni düzenlemede tüm sigortalılar aynı statüde sayılmaktadır. Böyle olunca kamu görevlileri için prime esas kazançta tavanın kaldırılması, kamu görevlilerinin tazminat, ek demeler ve yardımlar ile, kadrosuzluk tazminatının emekli aylığına eklenmesi ve toplam aylıklarının artırılması kanunun amacına aykırı düşmektedir.

Ek ve geçici maddelerle düzenlenen ve kamu görevlilerine ayrıcalıklar ve üstün haklar tanıyan farklılıkların tamamı kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren kaldırılmalı ve tüm sigortalılar tek bir statüye kavuşturulmalıdır.

Devlet, kamuda hizmet akdi ile çalıştırılan işçilerinde işveren olduğundan, kamu görevlilerinde olduğu gibi işçilerin de primi tasarıda öngörlen sürede devletce ödenmelidir.

- 50- Süreksiz tarım işçilerinin mevcut hakları, 2925 sayılı kanunda düzenlendiği şekli ile korunmalıdır.

* DTK-İS Elol Merkez

368.4 SOS 2005

Devlet, kamuda hizmet akdi ile çalıştırılan işçilerinde işveren olduğundan, kamu görevlilerinde olduğu gibi işçilerin de primi tasarıda öngörülen sürede devletce ödenmelidir.

- 50- Süreksiz tarım işçilerinin mevcut hakları, 2925 sayılı kanunda düzenlendiği şekli ile korunmalıdır.

TÜRK-iş
Bilgi Merkezi

JFK - S. Elgi Morkez

368.4 SOS 2005